

VODNÍ STRÁŽCI

ČASOPIS KLUBU VODNÍCH STRÁŽCŮ – JARO 2008

**POZVÁNKA
na dětský
den**

 VEOLIA
NADAČNÍ FOND

Ahoj děvčata a chlapci,

cílem našeho Klubu vodních strážců je předávat vám informace o pitné vodě, o nutnosti čištění odpadních vod, o ochraně životního prostředí a další. Takto zaměřujeme také náš časopis. Často pro vás máme úkoly o tom, co vše můžete i vy děti udělat pro zlepšení životního prostředí. Tentokrát jsme pro vás připravili soutěž na straně 5.

Pravidelně vás v časopise informujeme také o tom, že každý člen Klubu vodních strážců má možnost navštívit Ekotechnické muzeum v Praze, Papírenská 6, Praha 6. Po předložení karty člena klubu je vstup zdarma. Informace o speciálních akcích Etm najdete na www.ekotechnickemuzeum.cz. Ně-

teré informace opakujeme právě proto, že do klubu se hlásí stále nové děti. Máte-li ve svém okolí kamarády, kteří mají zájem se přihlásit do klubu, poraďte jim adresu www.klub.pvk.cz, kde najdou přihlášku.

Blíží se svátek dětí, proto vás zveme na dětské dny plné zábavy a soutěží, které se konají 7. a 8. června 2008 v Praze 4 – Podolí, Podolské nábřeží, Žluté lázně. Vstup zdarma.

A nakonec vám přejeme hodně výletů a příjemně prožité prázdniny a (více se dozvíte v zaklínadle na str.4)

redakce

SPOLU DĚTEM

7. června 2008 8. června 2008
13⁰⁰ - 22⁰⁰ 10⁰⁰ - 14⁰⁰
O₂ žluté lázně

Praha 4 - Podolí

JÚ a HELE
Marek Černoch
Le Monde
diskotéka

Petra Černocká
ukázka práce hasičů,
policie a záchranné služby

soutěže o notebook, minibike, mobilní telefony, MP3
a mnoho dalších cen

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

VEOLIA
VODA

PRE

PRAŽSKÁ
TEPLÁRENSKÁ

PRÁŽSKÁ
KRYNÁRENSKÁ
s.r.o.

4 ZPRÁVY
POLICEJNÍ
HRADECKÝ
VÝSTRA ČS

emco

ECH

FIRAT

top
KANCELARIE
KANCELARIE

News Outdoor
Czech Republic

MARWEST
průh. spolek a.s.

OK Praha 1
OK Praha 2
OK Praha 3
OK Praha 4
OK Praha 5
OK Praha 6
OK Praha 7
OK Praha 8
OK Praha 9
OK Praha 10
OK Praha 11
OK Praha 12
OK Praha 13
OK Praha 14
OK Praha 15
OK Praha 16
OK Praha 17
OK Praha 18
OK Praha 19
OK Praha 20
OK Praha 21
OK Praha 22
OK Praha 23
OK Praha 24
OK Praha 25
OK Praha 26
OK Praha 27
OK Praha 28
OK Praha 29
OK Praha 30
OK Praha 31
OK Praha 32
OK Praha 33
OK Praha 34
OK Praha 35
OK Praha 36
OK Praha 37
OK Praha 38
OK Praha 39
OK Praha 40
OK Praha 41
OK Praha 42
OK Praha 43
OK Praha 44
OK Praha 45
OK Praha 46
OK Praha 47
OK Praha 48
OK Praha 49
OK Praha 50
OK Praha 51
OK Praha 52
OK Praha 53
OK Praha 54
OK Praha 55
OK Praha 56
OK Praha 57
OK Praha 58
OK Praha 59
OK Praha 60
OK Praha 61
OK Praha 62
OK Praha 63
OK Praha 64
OK Praha 65
OK Praha 66
OK Praha 67
OK Praha 68
OK Praha 69
OK Praha 70
OK Praha 71
OK Praha 72
OK Praha 73
OK Praha 74
OK Praha 75
OK Praha 76
OK Praha 77
OK Praha 78
OK Praha 79
OK Praha 80
OK Praha 81
OK Praha 82
OK Praha 83
OK Praha 84
OK Praha 85
OK Praha 86
OK Praha 87
OK Praha 88
OK Praha 89
OK Praha 90
OK Praha 91
OK Praha 92
OK Praha 93
OK Praha 94
OK Praha 95
OK Praha 96
OK Praha 97
OK Praha 98
OK Praha 99
OK Praha 100

» Volný vstup do bazénu děti využily

V listopadu 2007 jsme pro děti z klubu připravili možnost navštívit zdarma aquaparky. Protože do Klubu vodních strážců se přihlašují děti z celé republiky, členové klubu získali volnou vstupenku do bazénu v Kladně, v Praze na Barrandově a ve Vyškově. Pro děti byly připraveny tobogány, vířivky, divoká řeka nebo brouzdaliště. Volný vstup do bazénu děti také využily. Nejvíce dětí navštívilo aquadream v Praze na Barrandově.

» Příbramské děti ztvárnily město svých snů!

Obrázek a příběh města Příbrami očima dětí ze ZŠ Jiráskovy sady zvítězil v českém kole soutěže „Města kolem světa“.

Začátkem letošního roku vyhlásila Veolia Voda soutěž pro žáky ZŠ ve věku 8 – 11 let, do které se přihlásilo 3500 dětí ze 187 škol v celé České republice. Celého projektu se účastnilo na 110 000 dětí z 27 zemí světa.

Třídy vytvořily obrázky a příběhy svých měst, které se pak utkaly v celkem osmi regionálních kolech – Českých Budějovicích, Hradci Králové, Olomouci, Praze, Příbrami, Prostějově, Rychnově nad Kněžnou, Rakovníku, Teplicích a Zlíně. Začátkem dubna se uskutečnilo národní kolo soutěže, ve kterém zvítězila Příbram, za ní se umístila Ostrava děti ze ZŠ Komenského a třetí místo obsadil Prostějov ztvárněný dětmi ze 3. třídy ZŠ Majakovského ve Vrahovicích.

Dva zástupci příbramského kolektivu odletí v červnu reprezentovat ČR na mezinárodní setkání dětí v Paříži, kde bude také zahájena výstava nejlepších dětských projektů ze všech zúčastněných zemí. Putovní výstava nejkrásnějších „Měst“ zavítá na své cestě kolem světa do několika měst ČR. Aktuální informace můžete sledovat na www.veoliavoda.cz

Podobnou soutěž jsme pro vás, děti z Klubu vodních strážců, připravili na straně 5.

» Studenti vytvořili reklamu o pitné vodě na letáky

Začátkem roku vyhlásila společnost Veolia Voda ČR soutěž pro studenty středních škol na téma „Jakou vodu piješ?“. Soutěž byla zaměřena na propagaci pitné vody z kohoutku jako kvalitního nápoje každodenní spotřeby, který je zároveň šetrný vůči přírodě (bez plastových obalů a dopravy).

Vítězný návrh pod názvem „Proč balit něco tak přirozeného?“ zpracovali George Pinkava a Petr Jindra ze Střední školy aplikované kybernetiky v Hradci Králové. Hlavní cenou v soutěži, kterou studenti získali, jsou letenky do jednoho z hlavních měst Evropy podle vlastního výběru.

Studentský návrh reklamy je vytištěn na propagačních letáčích společnosti, které se budou rozdávat na různých veřejných akcích, výstavě apod.

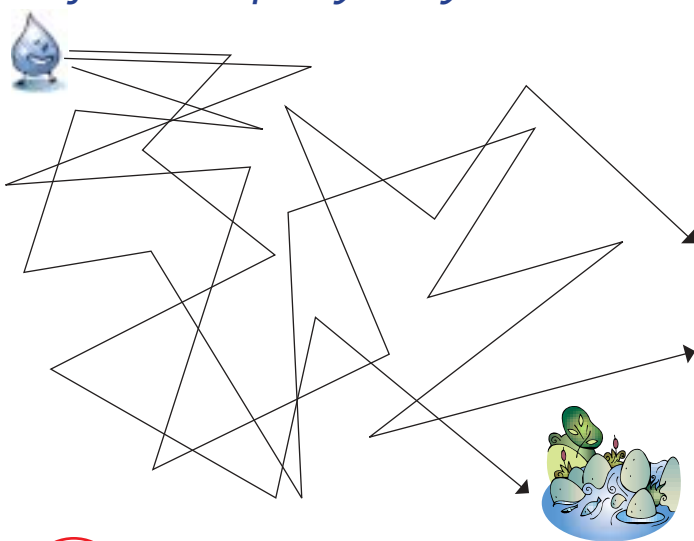

VODNÍ ST

» KUDY KAM

Ztratila se kapka vody. Pomož jí najít cestu zpátky do rybníka.

» ZAKLÍNADLO

Čaroděj tajemně zaklíná nějaké zaklínadlo. Z každého slova zaklínadla vyber třetí písmeno. Vybraná písmena dej vedle sebe a uvidíš, co chtěl čaroděj tímto tajemným zaklínadlem říct:

» Najdi ve větě zvíře:

Pavel bloudil celý den.
Petr šeptá Kamile něco do ouška.
Mohu sama jet autobusem?
Táta kope s Jirkou bazén.
Pozor, mokrá vana.
Oslo není stát, ale město.
Na obloze jsou mraky.
Kvůli tobě jsem nesměl ven.

Správné řešení: velbloud, pták, husa, pes, křivo, slon, rak, včel.

PAKUL – HÓR – PRÁŠIN – KUSITOR
– TENDOR – TRÉRES – SULOR –
PRÉKA – ROTNOT – SUORUR

» NAJDI 10 ROZDÍLŮ

» Jak chránit své město a tím i planetu

V dnešní době žije ve městech více než polovina obyvatel naší planety. V budoucnu to bude ještě více.

Víš, jak město funguje, jaké má potřeby a jak se vyvíjí? Na to mají vliv všichni lidé, kteří v něm žijí. Proto bychom měli udělat všechno proto, abychom ho chránili.

POZORUJ své město!

Je klidné, hlučné, živé, příjemné, historické, turistické, průmyslové?

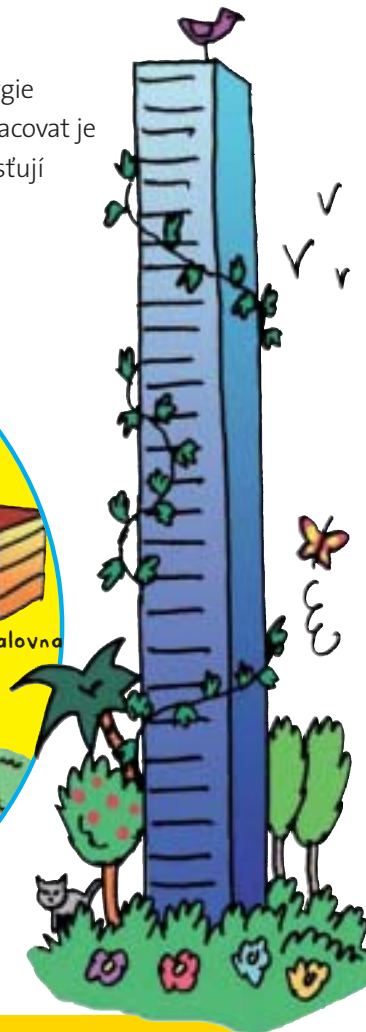
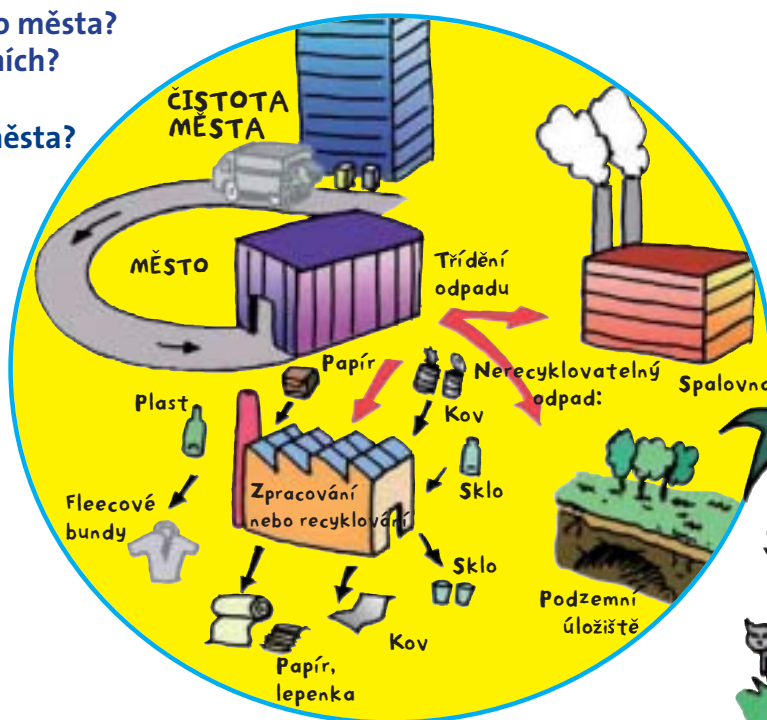
Co o něm víš?

Znáš historické památky svého města?

Čím se liší tvé město od ostatních?

Co se dá udělat pro ochranu města?

- Sbírat nebezpečný odpad
- Třídít odpadky
- Snížit spotřebu plastových lahví
- Chodit pěšky nebo jezdit na kole
- Používat veřejnou dopravu
- Šetřit vodou a elektrinou
- Sázet stromy
- Neházet odpadky po okolí, do řek

Každé město chce být příjemným místem pro život, kde budou obyvatelé šťastní. Jak by takové město mělo vypadat?

SOUTĚŽ

NAMALUJ SVÉ MĚSTO – SOUČASNÉ A BUDOUCÍ

Namaluj tedy obrázek, rozdělený na 2 části, v jedné části bude město, jak vypadá dnes a v druhé části město, jaké by podle tvých představ mělo vypadat. Namaluj na druhé části obrázku to, co bychom všichni společně mohli udělat proto, abychom se ve městě cítili ještě lépe.

Svůj obrázek o velikosti A4 nebo A3 odešli do 30. června 2008 na adresu:

Pražské vodovody a kanalizace, a.s.
Útvar komunikace a marketingu
Ke Kablu 971; 102 00 Praha 10

- Soutěž je určena pro děti od 6 do 16 let a je rozdělena do dvou kategorií: 6-10 let, 11-16 let.

- 5 nejlepších obrázků z každé kategorie obdrží knihu Malý princ Antoine de Saint-Exupéryho.

„Malý princ, kouzelná pohádková bytost, přichází na naši Zemi ze vzdálených vesmírných světů, aby se kdesi v africké poušti setkal s autorem příběhu a zjevil mu tajemství.“ Jaké? To se dozvíte, pokud pošlete obrázek...

VODNÍ ST

-TEST - Co víš o čistírně odpadních vod a kanalizaci?

1. K čemu slouží čistírny odpadních vod?

- a) zachycují jen odpadky ze špinavé vody
- b) odstraňují z vody kal a jiné nečistoty
- c) odstraňují z odpadní vody veškeré nečistoty i rozpuštěné látky (např. prací prášky)

2. Proč se musí odpadní vody čistit?

- a) aby se do řek nedostaly odpadky
- b) aby se z ní mohla vyrábět pitná voda
- c) aby do řek odcházela čistá voda a tím zlepšují životní prostředí

3. Co bylo jedním z důvodů, že se před 100 lety začala stavět kanalizace a odvádět odpadní vody?

- a) Zlepšení hygienických podmínek a snížení nemocnosti (mor, cholera)
- b) Omezení výskytu hlodavců v ulicích
- c) Snížení zápachu v ulicích

4. Jak se odvádí odpadní voda z údolí?

- a) Vypouštěním do okolí
- b) Vytvářením jezer odpadních vod
- c) Pomocí přečerpávání čerpacími stanicemi

5. Může při kontaktu s odpadní vodou člověk onemocnět?

- a) Ne, pochází přece od lidí
- b) Ano, jen při polknutí
- c) Ano, je plná škodlivých choroboplodných zárodků

6. Smějí se stavět nové továrny bez čistíren odpadních vod?

- a) Ano
- b) Ne, musí být vždy zajištěno čištění odpadních vod

7. Mají všechna města a obce v ČR čistírny odpadních vod?

- a) Ano
- b) Ne, ale v souvislosti se vstupem ČR do Evropské unie budou muset mít čistírny odpadních vod všechny obce nad 2000 obyvatel

10 vylosovaných dětí, které odešlou do 10. června správně vyřešený test, svoje jméno a přesnou adresu na e-mail jitka.fialova@pvk.cz, obdrží poštou puzzle.

-Jak funguje čistírna odpadních vod

Použitá voda, která odchází z domácností nebo průmyslových podniků se nazývá odpadní voda.

Každé město vytváří velké množství odpadních vod. Tyto vody odchází do kanalizace – kanálů neboli stok, které jsou vybudovány pod městem. Mají různou velikost. Pod jednotlivými domy jsou kanály velké jen 10 nebo 20 cm, ale tyto odpadní vody se vlévají do větších a větších kanálů, některé jsou tak velké, že tudy může procházet člověk. Velké stoky odvádí odpadní vodu do čistíren odpadních vod. Některé domy nejsou pomocí kanálů propojeny s čistírnou odpadních vod, musí proto mít jímky nebo domácí čističky odpadních vod.

Čištění odpadních vod je složitý proces. **Odpadní voda prochází několika způsoby čištění tak, aby zpět do řeky již odcházela voda čistá.**

Nejdříve se z odpadní vody odstraní hrubé nečistoty, které jsou poté odváženy na skládky. Dále odpadní voda odchází do tzv. sedimentačních nádrží, kde se usazuje kal. Toto čištění je mechanické. Z odpadní vody se však musí odstranit také látky chemické a biologické, které na pohled nejsou vidět, jsou však nebezpečnější (např. prášky na praní atd.), proto musí projít aktivačními nádržemi. V nich mikroorganismy „vyžirají“ biologické znečištění. Nádrže se provzdušňují, aby se vytvořily podmínky pro život mikroorganismů. Nakonec jde odpadní voda do dalších nádrží, tzv. dosazovacích, kde se opět usazuje kal a odtud již odtéká vyčištěná voda do řeky.

Čištěním odpadních vod se zlepšuje životní prostředí. Kdyby se nečistila odpadní voda, v řekách by nebyl život a neplavaly by v nich ryby.

I vy sami se můžete podílet na udržování čistého životního prostředí, třeba i tím, že budete vědět, co nepatří do kanálu:

- nedobrané léky
- ropné produkty
- barvy, laky, ředidla a další chemikálie
- přípravky proti škůdcům
- zbytky jedlých olejů
- zbytky jídla
- jedy
- infekční látky
- hnojiva
- látky, které by mohly způsobit ucpání kanalizační stoky

Báseň k ochraně životního prostředí

Já si přeji velice,
ať se čistí ulice.
Ať je voda krásně čistá,
ať jsou stromy zelené.

Chemikálie a špatné látky,
mají zmizet bez památky.
Auta jezdí sem a tam,
nadělají škody vám!

Třídit odpad měl by se,
přály si to ulice.
Byla bych tak velmi krásná,
kdyby se mi splnil sen!

Název básně najdete ve vyškrtávače. Nejdříve vyškrtajte všechna slova, která začínají písmenem A

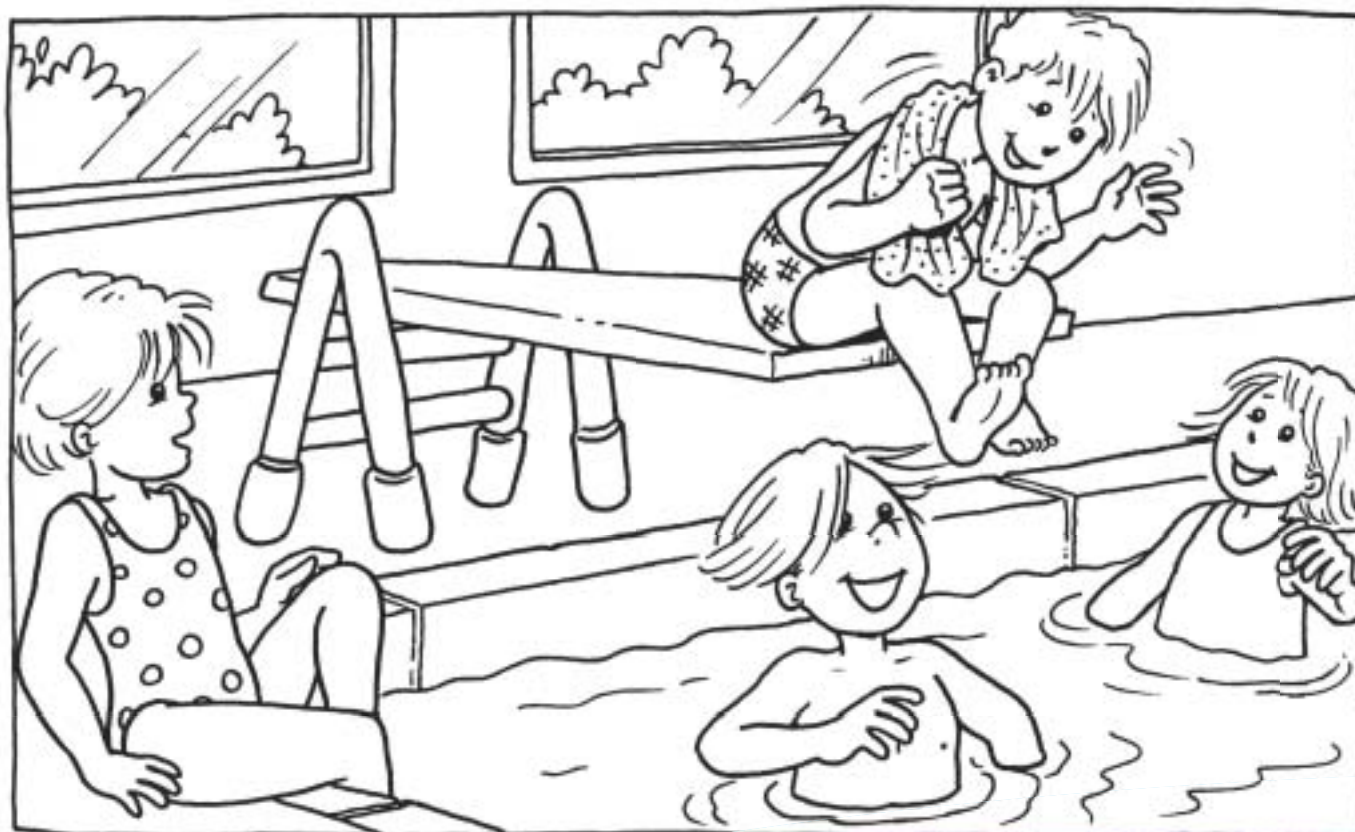
Třetí písmena zbylých osmi obrázků tvoří tajenku.

Žáci 4. B., Litvínovská, Praha 9

» OMALOVÁNKA

» TIPY NA VÝLET

Bařův kanál

Bařův kanál je technickou památkou, která spojuje šedesátikilometrový úsek mezi Otrokovicemi a Sudoměřicemi. Byl postaven v roce 1938 a sloužil pro zavlažování Moravského Slovácka a dopravu hnědého uhlí pro Bařovy závody ve Zlíně. Poslední loď vyplula na kanál v roce 1961. Znovuotevření se turisté dočkali až o pětadvacet let později.

Bařův kanál je v současnosti využíván pouze jako turistická vodní cesta. Lidé zde tráví dovolenou, víkendové pobyty, nebo přijíždějí ve svém volném čase, aby se svezli na lodi a poznali tak další zajímavosti přírody z paluby lodi. Tu si mohou vypůjčit v některé z půjčoven lodí, které na této vodní cestě fungují. Velmi oblíbené jsou také pravidelné plavby na velkých výletních lodích či pobyt na hausbótu.

Provoz na Bařově kanálu začíná obvykle „Odemykáním plavební sezóny“ 1. května. K „zimnímu spánku“ se vodní cesta ukládá „Zamykáním plavební sezóny“ vždy 28. října.

Vodní mlýn ve Slupi

Nachází se v obci Slup asi 15 km jihovýchodně od Znojma.

Vodní mlýn se nachází na mlýnské strouze. První zmínka o mlýnu pochází z roku 1512 a v 18. století se řadil mezi nej-

větší na Moravě. Mlýn byl funkční až do roku 1951, jako šrotovník pracoval až do roku 1957. Objekt byl po roce 1957 opuštěn a postupně chátral.

V sedmdesátých letech byla zahájena rekonstrukce. Objekt mlýna je přístupný jako expozice vývoje regionálního mlynářství. Mlýn má čtyři vodní kola, rekonstruovaná podle obdobných projektů. Expozice je koncipována jako

souborné muzeum mlynářské technologie od nejstarších kamenných neolitických třecích misek s drtidly až po ukázky mlýnských složení používaných ještě za první republiky.

Schwarzenberský kanál

Schwarzenberský kanál je unikátní vodní dílo, které se nachází na Šumavě. Spojuje povodí Vltavy a Dunaje. Je to nejdelší stoka na plavení dřeva v českých zemích. Byl vybudován za účelem dopravy dříví, umožňoval plavbu klád až 24 m dlouhých. Nová vodní cesta umožnila splavování polenového dříví ze Šumavy a jeho dopravu na odbytiště ve Vídni, čímž se podařilo hospodářsky využít lesní bohatství dosud nepřístupných šumavských hvozdů. V roce 1779 tehdejší majitel panství Jan ze Schwarzenberku návrh schválil, ale s prací se začalo až o deset let později, v roce 1789.

Pouze menší část koryta kanálu byla používána ještě ve 20. století. Od roku 1963 je Schwarzenberský plavební kanál veden v seznamu nemovitých kulturních památek technického významu. V roce 2001 byl obnoven úsek mezi Jeleními Vrchy a Želnavským smykem v délce téměř 11 km a úsek mezi potoky Světlá voda a Stocký potok dlouhý necelé 2 km. Tyto úseky, na kterých by bylo možné plavit dříví, doplnily již dříve obnovené úseky na česko-rakouských hranicích v blízkosti hraničního potoka Ježová / Iglbach a ve spáditém úseku pod rakouskou osadou Morau. Na hraničním přechodu pro pěší a cyklisty Ježová - Iglbach jsou pořádány ukázky plavení dříví několikrát do roka.

Jak se chovat v přírodě

- V přírodě se pohybujte ohleduplně k jiným návštěvníkům a tak, abyste ji nepoškodili.
- Dbejte na svoji osobní bezpečnost (brýle, krémy s UV filtrem, cyklisté - přilba)
- Pijte dostatečné množství tekutin, příp. jídla.
- Ke svému pohybu v přírodě využívejte přednostně vyznačené trasy.
- Na cyklostezce umožněte cyklistům vás předjet.
- Pokud máte psa, držte ho na vodítku tak, aby neohrožoval ostatní.